

GEVAARLIJKE STOFFEN IN DE ARBOCATALOGUS: *HOE DAN?*

ERVARING MET BRANCHE-AANPAKKEN

Johan Timmerman (Vollandis)

Theo-Jan Heesen (De Goede Praktijk BV)

Met dank aan Geert Wieling, Arco Engelen, Laurens Seinhorst en anderen.

Inhoud

- Wat is het vraagstuk
- Arbocatalogi en Veilige Werkwijzen
- Branche-initiatieven
- Knelpunten

Wie is wie?

Johan Timmerman

Arbeidshygiënist en –epidemioloog

Theo-Jan Heesen

Arbeidshygiënist

Advies, training en projectmanagement

Wat is volgens u het vraagstuk bij arbocatalogi en gevaarlijke stoffen?

- Wat is de meerwaarde van een arbocatalogus?
- De NLA stelt eisen aan een arbocatalogus?
- Maar zijn die ook haalbaar voor gevaarlijke stoffen?

Arbocatalogi

Arbocatalogus:

“... wordt onder arbocatalogus verstaan: schriftelijk vastgestelde afspraken tussen vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers op landelijk niveau, in een bedrijfssector, of in een branche, waaronder begrepen de overheid, waarin maatregelen of voorzieningen ter voorkoming of beperking van arbeidsrisico's zijn vastgelegd betreffende de wijze waarop in een werkgebied kan worden voldaan aan een of meer bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet gestelde voorschriften....

Bron: Beleidsregel Arbocatalogi 2019

Arbocatalogus:

- Invulling doelvoorschriften Arbowet
- Openbaar
- Geldigheidstermijn 6 jaar
- Toetsing door NLA:
 - Invulling doelvoorschriften
 - Arbeidshygiënische strategie
 - Stand der wetenschap en professionele dienstverlening
 - Bijzondere categorieën medewerkers

Arbocatalogi en Veilige Werkwijzen

Veilige Werkwijze

Een 'kant-en-klare' veilige werkwijze is een werkwijze die nauwgedefinieerd is en gelding voor één bedrijfstak, één proces, taak en/of populatie en één stofgroep waarbij de blootstelling aantoonbaar onder de grenswaarde blijft.

Het kan zijn dat uw branche een Veilige werkwijze heeft ontwikkeld, deze kunt u dan terugvinden in de Arbocatalogus van uw branche.

Bron: website NLA

Veilige Werkwijze

Met een veilige werkwijze kan in één keer stap 1 t/m 3 van het 4-stappenmodel worden ingevuld: inventariseren, beoordelen, en maatregelen nemen.

De Veilige Werkwijze kan worden getoetst door de NLA.

Na opname in arbocatalogus en positieve toetsing wordt de veilige werkwijze als referentiekader bij toezicht gehanteerd.

Arbocatalogus versus Veilige Werkwijze

Arbocatalogus	Veilige Werkwijze
Geeft invulling aan doelvoorschriften Arbowet of -besluit	Uitwerking van Arbobesluit art. 4.2 <i>‘de aard, de mate en de duur van die blootstelling (aan stoffen) beoordeeld</i> en art. 4.4 <i>‘arbeidshygiënische strategie’</i>
Voor alle arborisico's en voor meer of minder goed gedefinieerde activiteiten	Voor goed gedefinieerde activiteit/werkwijze voor specifieke groep van stoffen
• Geeft werkgever en werknemer duidelijkheid over invulling van de wet. • Is hulpmiddel bij invulling van Plan van Aanpak RI&E • Is strategisch instrument van sector om insepectiekader NLA te beïnvloeden.	Ontzorgd de ondernemer van de plicht en complexe opdracht om zelf de blootstelling (te laten) beoordelen.
Volgen van arbocatalogus geeft niet zekerheid of risico's voldoende zijn beheerst.	Volgen van veilige werkwijze geeft wel zekerheid dat de risico's voldoende zijn beheerst
Inspectie toetst of alle aspecten van een voorschrift zijn uitgewerkt	Inspectie toetst of voldoende onderbouwd aangetoond wordt dat de blootstelling onder de grenswaarde blijft.

Vraag aan het publiek

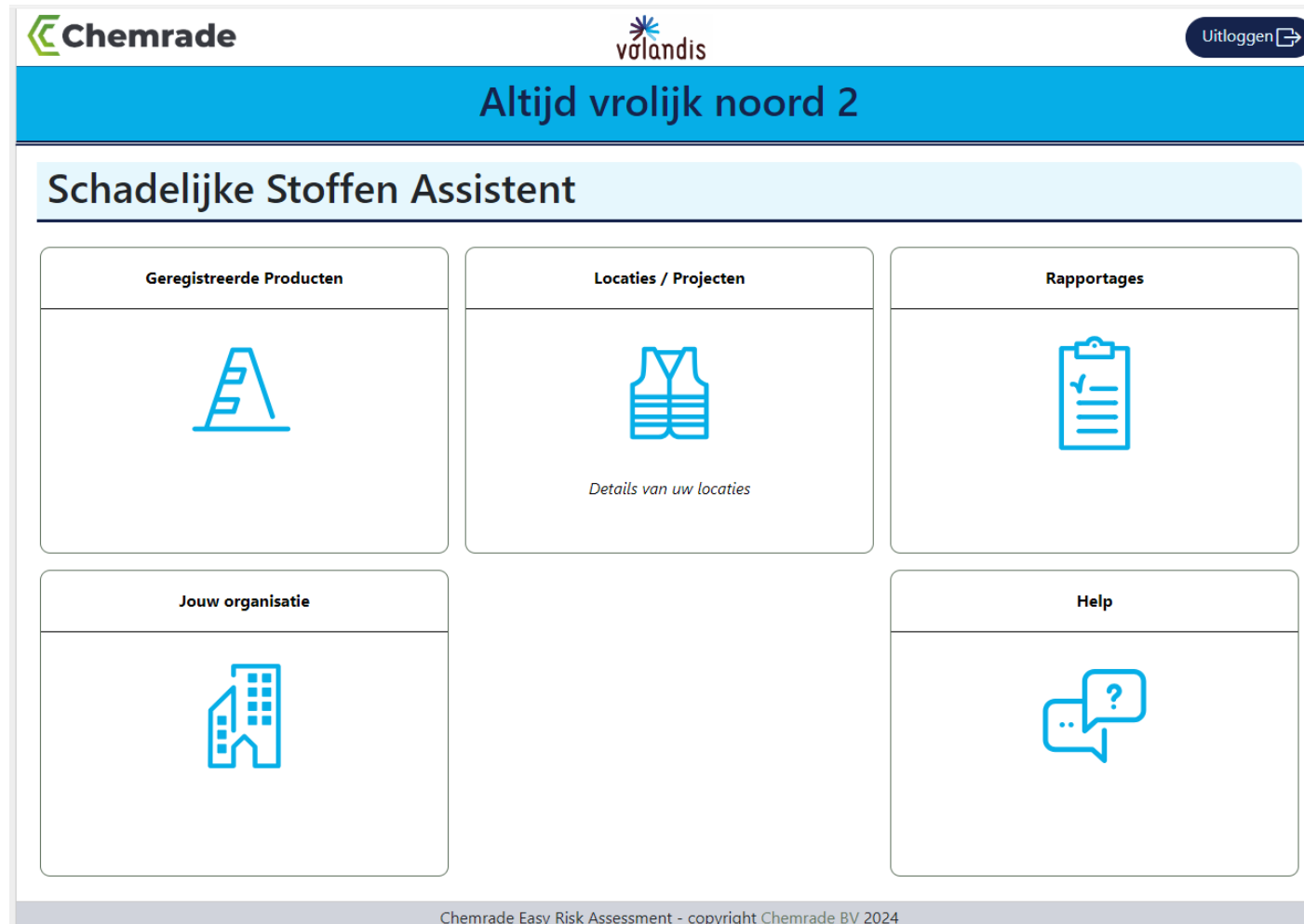
- Is het verschil tussen een arbocatalogus voor gevaarlijke stoffen en een veilige werkwijze voor gevaarlijke stoffen duidelijk?

Branche initiatieven

- Bouw en installatietechniek: Schadelijke Stoffen Assistent
- Installatietechniek: Arbocatalogus Kwarts
- Schadeherstel: veilige werkwijze gevaarlijke stoffen
- Ter illustratie: diversiteit binnen de bouw&infra sector

Bouw & Infra en Installatietechniek: Schadelijke Stoffen Assistent

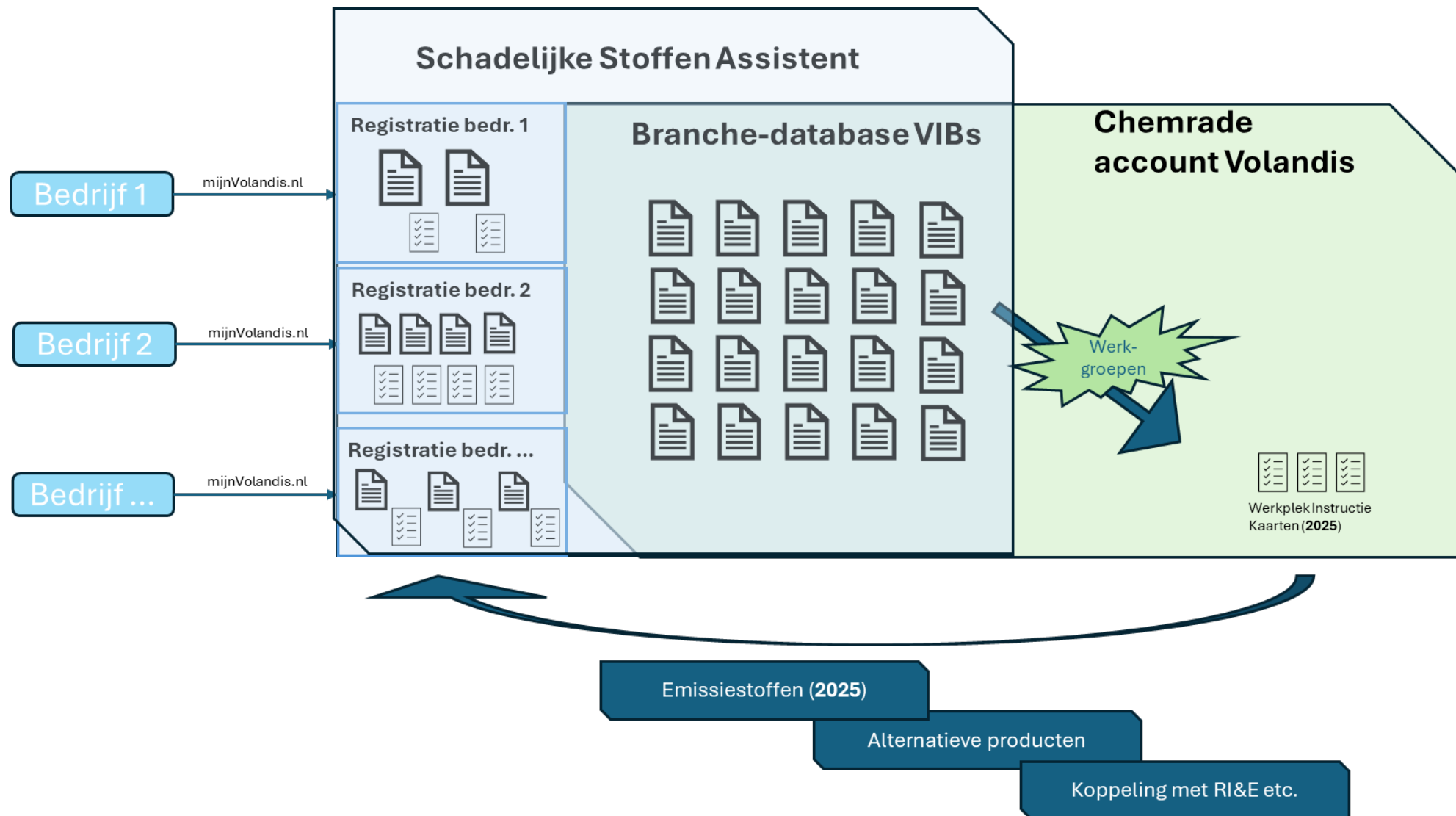

Het uitgangspunt voor een branchetool

- **Drempels wegnemen!**
- Kosteloos voor bedrijven onder de cao
 - *Bekostigd vanuit het o&o-fonds*
- Registreren vanuit een branche-brede database
 - *Als één bedrijf een product heeft toegevoegd, kan iedereen er gebruik van maken*
- Selecteren van producten met een paar muisklikken
- Invoeren van relevante data uit VIBs wordt gedaan door de aanbieder van de tool
- Na registreren komt beoordelen: dat doen we met deskundigen uit de branche en stellen we beschikbaar voor de hele branche via de tool

Weinig geld
Weinig tijd
Weinig deskundigheid

Installatietechniek Arbocatalogus Kwarts

In deze arbocatalogus wordt geen speciale aandacht geschonken aan de zogenaamde 'bijzondere doelgroep jongeren' zie paragraaf 1.3. De gevaren kunnen verder voor alle werkende optreden en de maatregelen zijn voor alle medewerkers toepasbaar, behalve voor jongeren.

Wet- en regelgeving	Werkproces /situatie	Onderwerpen	Hoofdstuk in arbocatalogus Kwarts
Arbobesluit, hfst 4, 4.19 onder a	Voorlichting en instructie	Opleiding & instructie	Hoofdstuk 5, § 5.3
Arbobesluit, hfst 4, 4.19 onder b	Werkzaamheden derden	Werkzaamheden omgeving	Hoofdstuk 2 §2.6 en § 2.8
Arbobesluit, hfst 4, artikel 4.17, 4.18	Nemen van maatregelen	Arbeidshygiënische strategie	Hoofdstuk 4
Arbobesluit, hstk 4, artikel 4.5	Arbocatalogus Kwarts		Hoofdstuk 4, § 4.3
Arbobesluit, hfst 4, artikel 4.10d lid 1	Voorlichting en instructie aan werknemers	Voorlichting en onderricht	Hoofdstuk 5, § 5.3
Arbobesluit, hfst 2, afdeling 5, Artikel 2.26 tot 2.30 en 2.32	Taken en verantwoordelijkheden opdrachtgevende partij	(Aanvullende) verplichtingen van de opdrachtgever	Hoofdstuk 2 §2.6
Arbobesluit, hfst 4, artikel 4.1c lid 1 onder b en lid 2	Bij het nemen van maatregelen voor blootstelling aan kwartsstof dient gebruik te worden gemaakt van adequate arbeidsmiddelen	Maatregelen zijn in overeenstemming met de stand van de wetenschap en techniek	Hoofdstuk 3 §3.1

Invulling van doelvoorschrift

Installatietechniek Arbocatalogus Kwarts

Invulling maatregelen

Indien gebruik wordt gemaakt van de apparatuur die voldoet aan de TNO-prestatietoets, dan hoeft erg geen adembescherming te worden gebruikt. Let wel op de aangegeven maximale gebruiksduur per dag. (zie hoofdstuk 3). Wordt er apparatuur gebruikt die niet voldoet aan de TNO-prestatietoets of voldoet de apparatuur wel aan de prestatietoets maar wordt de maximale gebruiksduur per dag overschreden, dan moeten eerst maatregelen genomen worden volgens de arbeidshygiënische strategie of de STOP-strategie alvorens gebruik mag worden gemaakt van adembescherming (zie hoofdstuk 4).

Invulling voorlichting

In de risico-inventarisatie dient te worden opgenomen aan welke voorwaarde de voorlichting en instructie dient te voldoen

Als werknemers werken met kwartshoudende materialen waarbij stof vrijkomt dan dienen minimaal de volgende onderwerpen aan bod te komen tijdens de instructie:

- Wat is (respirabel) kwartsstof
- Wat zijn de risico's bij het werken met respirabel kwartsstof
- De grenswaarden
- Uitleg termen 'aard, mate en duur' en STOP-strategie
- Hygiëne met betrekking tot werkkleding, werkgebied en eten/drinken
- Hoe juist om te gaan met gebruikte apparatuur voor het stofvrij werken (met name het legen van het stof opvangbakje boormachines)
- Uitleg over andere maatregelen om stofvrij te werken, zoals 'nathouden' en ruimteventilatie
- Bescherming van derden
- Laatste Minuut Risico Analyse (LMRA)
- Uitleg over gebruik van PBM's

Kern van de instructie dient te zijn dat de werknemers voldoende vertrouwd zijn met de aard van hun werkzaamheden en ze voldoende kennis hebben van de gevaren die aan de blootstelling zijn verbonden en van de voorzieningen die getroffen zijn of door hen moeten worden getroffen om die gevaren te voorkomen of te beperken, volgens voorlichting of instructie die tenminste één keer per jaar plaatsvindt.

Schadeherstel: veilige werkwijzen

ARBOCATALOGUS CARROSSERIE

CARROSSERIEBOUW ▾ SCHADEHERSTEL ▾ SPECIALISTEN ▾ 🔍

Hieronder staan naslagwerken van veilig werken met betrekking tot gevaarlijke stoffen in de schadeherstelbranche:

Gevaarlijke stoffen

1. [Veilige Werkwijze Schadeherstel Methodebeschrijving](#)
2. [Veilige Werkwijze Schadeherstel Ontvetten](#)
3. [Veilige Werkwijze Schadeherstel Plamuren](#)
4. [Veilige Werkwijze Schadeherstel Reinigen Gereedschap](#)
5. [Veilige Werkwijze Schadeherstel Aanmaken lak](#)
6. [Veilige Werkwijze Schadeherstel Spuiten](#)
7. [Veilige Werkwijze Schadeherstel Reinigen Spuitpistool](#)

Schadeherstel: veilige werkwijzen

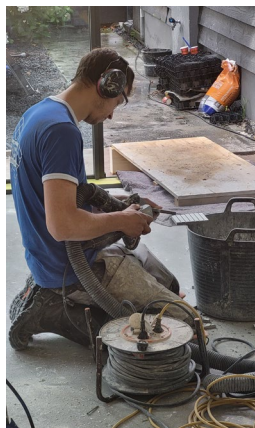

Artikel 4.4 lid 1

Voor zover uit de resultaten van de beoordeling, bedoeld in artikel 4.2, blijkt dat er gevaar voor de veiligheid of de gezondheid van de werknemers bestaat, zijn doeltreffende maatregelen genomen om te voorkomen dat de werknemers bij hun arbeid kunnen worden blootgesteld aan gevaarlijke stoffen in zodanige mate, dat hun veiligheid in gevaar kan worden gebracht of dat schade kan worden toegebracht aan hun gezondheid.

Hoe ga je om met diversiteit binnen je branche?

Als maatregelen niet voor iedereen hetzelfde effect hebben...

Knelpunten

- Regelmatig negatief toetsresultaat bij eerste beoordeling
- Frustratie bij sociale partners.
- Praktijkgerichte benadering sectoren versus juridische benadering NLA
- Lange termijnen tussen aanbidding en toetsing.

Waarom gaat het mis?

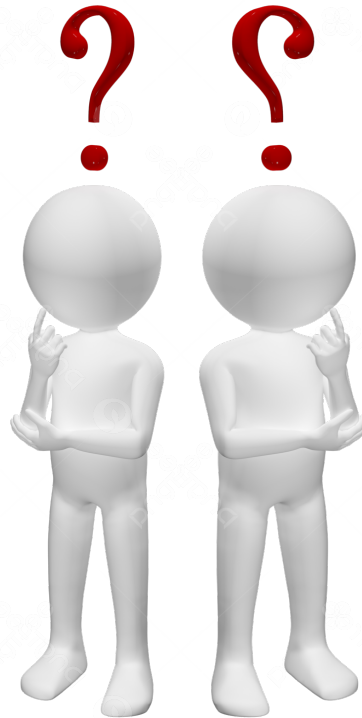
Sociale Partners & hun adviseurs	NLA
Onduidelijkheid en onbekendheid over nut en noodzaak arbocatalogus: • Niet weten dat een AC niet verplicht is • AC's laten ontwikkelen met weinig toegevoegde waarde (beeldschermwerk?) Onbekendheid met afwegingskader NLA: • Artikelen uit Arbowet uitwerken (vaak te breed voor een arbeidsrisico) • Onvolledig in uitwerken van alle elementen van een wetartikel • Geen uitwerking of concretisering opnemen (letterlijke tekst artikel of middelvoorschrift opnemen)	Oordeel hebben over Stand der Techniek en Professionele Dienstverlening (SWPD) van een sector • SWPD is domein van sector cq sociale partners. • Concrete aanwijzingen willen voor welke situaties welke maatregelen nodig zijn Mensenwerk • Verschillende uitkomsten afhankelijk van toetser Schuivende panelen Oordeel baseren op interne standpunten en inzichten van NLA maar niet op wet en gepubliceerde documenten Lange doorlooptijd, slecht contact met toetser

Samenvattend: wat zijn vraagstukken bij arbocatalogi?

- Representativiteit van beschreven werkzaamheden: algemene AV vs specifieke combinaties taak/stof?
 - Toepasbaarheid van maatregelen
 - Gelijk speelveld in de sector
 - Toetsing door NLA
-
- Pleidooi voor samenwerken: overnemen ipv zelf bedenken – elkaar aanvullen

Afsluiting

■ Vragen?

j.timmerman@vollandis.nl

theo-jan.heesen@degoedepraktijk.nl